Makro Analiz

Cari İşlemler Dengesi

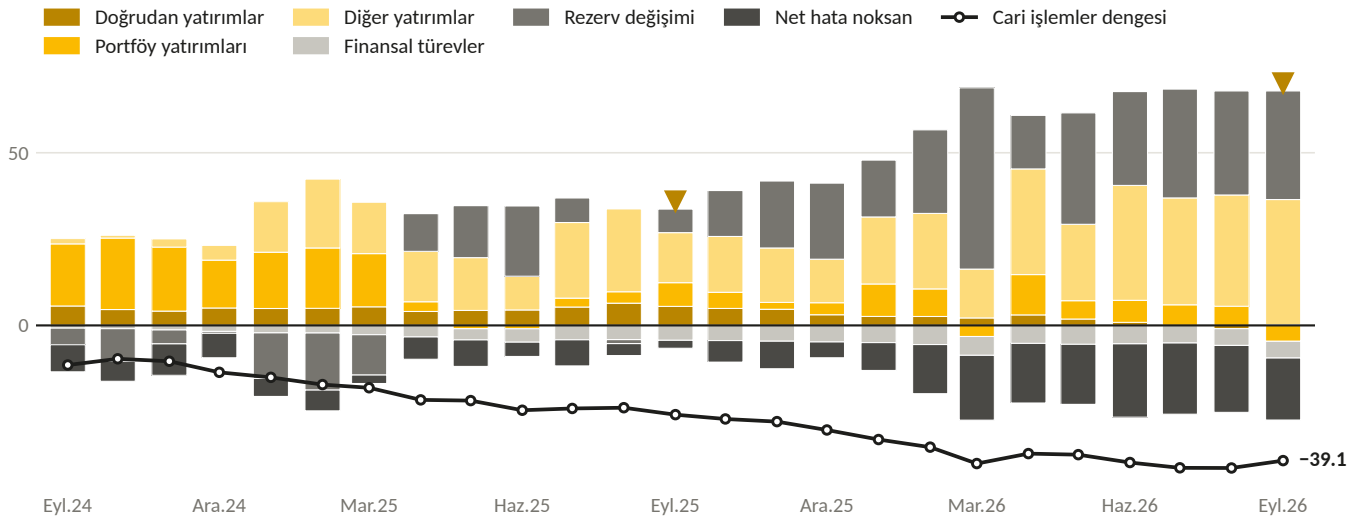
Eylül 2026

Cari işlemler dengesi Eylül ayında 2.7 milyar dolar fazla verdi.

Cari işlemler dengesi	Enerji ve altın hariç denge	Ocak–Eylül cari açık	12 aylık kümülatif cari açık
+2.7 mlr $	**+7.3** mlr $	**28.0** mlr $	**39.1** mlr $
Ağustos: **+4.6 mlr $**	Ağustos: **+8.7 mlr $**	Ocak–Eylül 2025: **19.1 mlr $**	Ağustos: **41.3 mlr $**

Grafik 1

Cari işlemler dengesi ve finansman kalemleri 12 aylık kümülatif toplam, milyar $



Kaynak: TCMB, VakıfBank

Cari işlemler dengesi

Ağustos'ta 4.6 milyar dolar fazla veren cari işlemler dengesi Eylül'de 2.7 milyar dolar fazla verdi (Piyasa beklentisi: 2.75 milyar dolar). Geçen yılın aynı ayında cari denge 585 milyon dolar fazla vermişti. Geçen yılın aynı ayına göre cari dengedeki iyileşmede dış ticaret dengesindeki 1.7 milyar dolarlık iyileşme belirleyici oldu. Böylece eylül ayında iç ve dış talepteki yavaşlamanın ithalat kanalıyla cari denge üzerinde olumlu etki gözlendi. Hizmetler dengesinden eylül ayında 9.0 milyar dolar net giriş kaydedildi. Hizmet gelirlerinde yıllık bazda turizm gelirleri %6.5, taşımacılık gelirleri %19.5 arttı. Birincil gelir dengesi 2.5 milyar dolar açık, ikincil gelir dengesi 175 milyon dolar açık verdi. Ocak–Eylül döneminde cari açık bir yıl öncesine göre 8.9 milyar dolar artarak 28 milyar dolar gerçekleşti. Dış ticaret açığı 7.5 milyar dolar, birincil gelir açığı 2.8 milyar dolar, ikincil gelir açığı 1.6 milyar dolar genişlerken hizmetler dengesi fazlası 3.1 milyar dolar arttı. Ocak-Eylül döneminde Türkiye'ye gelen toplam ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre sınırlı gerilese de, kişi başına ortalama turizm harcamalarındaki güçlü seyir, söz konusu azalışı telafi etti.

Enerji ve altın hariç denge

Eylül ayında enerji ithalatı geçen yılın aynı ayına göre %49.3 artarken, altın ithalatı %82.85 azaldı. Enerji ve altın hariç tutulduğunda cari işlemler dengesi eylül ayında 7.3 milyar dolar fazla verdi. 12 aylık kümülatif toplamda cari işlemler açığı Ağustos'taki 41.3 milyar dolardan Eylül'de 39.1 milyar dolara gerilerken, enerji ve altın hariç 12 aylık cari denge 27.9 milyar dolar fazla verdi. Çekirdek cari dengedeki iyileşme devam ediyor.

Tablo 1

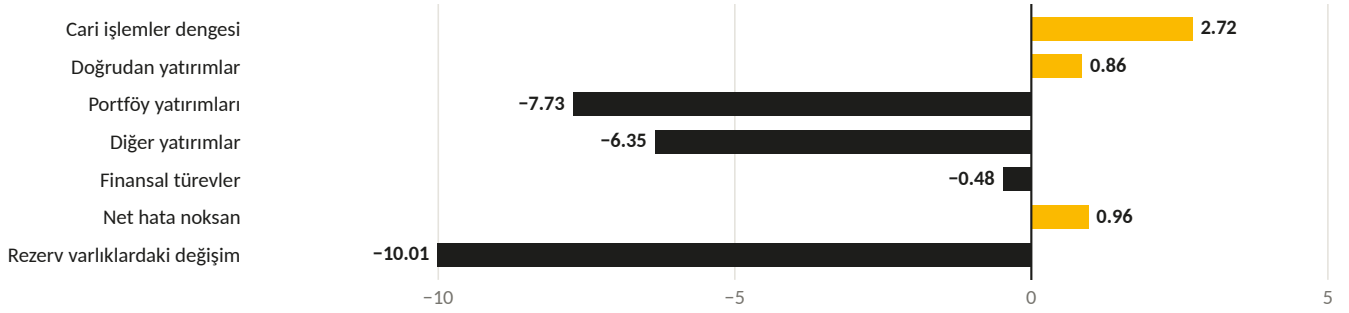
Ödemeler dengesi özeti milyar $

	Eylül		Ocak–Eylül		12 Aylık Kümülatif	
milyar $	2025	2026	2025	2026	Ağu.26	Eyl.26
Cari işlemler dengesi	**0.6**	**2.7**	**−19.1**	**−28.0**	**−41.3**	**−39.1**
Dış ticaret dengesi	−5.4	−3.6	−49.5	−57.1	−78.5	−76.8
Hizmetler dengesi	7.7	9.0	48.4	51.4	64.8	66.1
Seyahat	6.3	6.6	38.9	39.9	51.7	52.0
Taşımacılık	2.3	3.1	17.0	20.0	25.0	25.9
Birincil gelir dengesi	−1.9	−2.5	−17.5	−20.3	−25.7	−26.3
İkincil gelir dengesi	0.1	−0.2	−0.5	−2.0	−1.9	−2.1
Doğrudan yatırımlar (net giriş)	−0.3	0.9	4.0	1.2	−0.9	0.2
Portföy yatırımları (net giriş)	2.4	−7.7	4.0	−4.0	5.5	−4.6
Diğer yatırımlar (net giriş)	−10.4	−6.4	1.3	25.0	32.2	36.2
Rezerv varlıklardaki değişim	−8.7	−10.0	−11.5	−20.9	−30.1	−31.4

Kaynak: TCMB, VakıfBank.

Grafik 2

Eylül ayında finansman kalemleri milyar $, net giriş



Kaynak: TCMB

Finansman hesabı

Eylül ayı finansman gelişimine bakıldığında, doğrudan yatırımlar kanalıyla 859 milyon dolar sermaye girişi gerçekleşirken, portföy yatırımları kanalıyla 7.7 milyar dolar ve diğer yatırımlar kanalıyla 6.4 milyar dolar sermaye çıkışı gerçekleşti. Portföy yatırımlarında yurt dışı yerleşikler hisse senetleri ve yatırım fonu payları piyasasında 5.9 milyar dolar net satım, borç senetlerinde 98 milyon dolar net alım gerçekleştirdi. Eylül'de portföy yatırımlarındaki sermaye çıkışının ana belirleyicisi yatırım fonu paylarındaki satışlar oldu. Diğer yatırımlarda bankaların yurt dışındaki varlıkları 3.4 milyar dolar arttı, yükümlülükleri 1.9 milyar dolar azaldı. TCMB nezdindeki rezerv varlıklar Eylül ayında 10.0 milyar dolar azaldı; bu, Mart 2026'dan bu yana görülen en yüksek azalış oldu. Net hata noksan kaleminde ise 964 milyon dolar giriş gerçekleşti.

Değerlendirme

Sonuç olarak, TCMB'nin Merkezi Kayıt Kuruluşu verilerinden yararlanarak kripto varlık işlemlerini ilk kez ödemeler dengesi istatistiklerine dahil ettiği Eylül ayı verilerine göre, cari işlemler dengesi 2.7 milyar dolar fazla verdi. Enerji ve altın hariç cari işlemler dengesi olarak tanımlanan çekirdek cari denge ise aynı dönemde 7.3 milyar dolar fazla kaydetti. İç talepteki yavaşlama, mevsimsel etkilerin desteğiyle güçlü seyrini koruyan turizm gelirleri ve enerji hariç dış ticaret dengesindeki iyileşme, cari dengeyi destekleyen temel unsurlar olarak öne çıktı. Böylece 12 aylık kümülatif cari açık, ağustos ayındaki 41.3 milyar dolar seviyesinden eylül ayında 39.1 milyar dolara geriledi.

Küresel enerji fiyatlarındaki yükselişin ithalat üzerindeki etkisinin eylül ayında belirginleşmesinin ardından, enerji fiyatlarındaki artışın gecikmeli yansımaları ve mevsimsel faktörlerin etkisiyle cari denge üzerindeki baskının son çeyrekte daha belirgin hale gelmesi beklenebilir. Nitekim geçici dış ticaret verilerine göre ekim ayında dış ticaret açığının bir önceki aya kıyasla genişlemesi, söz konusu baskının son çeyrekte artabileceğine işaret ediyor.

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.